

Rapport - Praktik

Anledningen till att jag, praktikanten, sökte praktik var först och främst för att jag ville få erfarenhet av arbete inom akademisk/av vetenskapligt arbete på ett generellt plan. Därutöver ville jag, tämligen självklart, få användning av de kunskaper jag förvärvat genom mina utbildningar. Detta i kombination med att jag under vårterminen 2019 (då jag studerade vid institutionen för naturgeografi och ekosystemvetenskap) haft lärare som jag fann både inspirerande och sympatiska liksom var sysselsatta inom, enligt min åsikt, högst intressanta forskningsfält bidrog till att jag såg praktiken som en ypperlig möjlighet att närma mig forskningsarbete. Jag tog chansen och mejlade Anders Ahlström för att se huruvida det fanns projekt som han behövde hjälp med och fick positivt gensvar. Därefter gick det hela väldigt snabbt och jag fick en roll där det från början var tänkt att jag skulle bistå med fältarbete (inklusive förberedelser) som skulle utföras i följe med Antje Gärtner. Tanken var initialt att vi skulle gå ut i fält i sydsvenska skogar som, relativt sett, kunde anses vara orörda av människan för att mäta mängden kol i dessa. Syftet med en sådan inventering var, i all sin enkelhet, att bygga en kunskapsbank om mängder kol i orörda skogsmiljöer – något som inte minst skulle komma till nytta vid ekosystemmodellering.

Min första uppgift blev att översätta (från svenska till engelska) dokument härstammande från riksskogstaxeringen gällande metoder för att inventera skogar, framförallt med avseende på lagrad kol i dessa – dels för att jag skulle bekanta mig med dessa metoder, dels för att tillgängliggöra dessa dokument för Antje Gärtner. I detta tidiga stadiet av praktikarbetet tog jag mig även igenom vetenskaplig litteratur för att se fler exempel på metoder som använts för att inventera hur mycket kol som lagras i olika typer av skogar. Jag hade ingen tidigare erfarenhet av inventeringar av kol i skogar vilket innebar att jag i detta skede tillgodogjorde mig kunskaper om hur sådana inventeringar kan utföras, redskap som används vid sådana inventeringar och dylikt. Eftersom jag tidigare inte varit särskilt involverad i projekt eller arbeten med inriktning på skogsrelaterade frågor fick jag i detta skede även förbättra mitt ordförråd vad gäller termer relaterade till skogsbruk, skötsel av skog samt verktyg som används vid inventeringar av skog (på såväl svenska som engelska).

Därefter inleddes jakten på gammelskogar. I detta skede fanns det en rapport från 80-talet att tillgå som beskrev områden som då hade pekats ut som orörda och skyddsvärda skogar. Utifrån denna började jag kika på satellitbilder och flygbilder över de områden som beskrivits i rapporten från 80-talet för att peka ut områden som jag bedömde lämpliga att göra inventeringar inom. Detta gjordes först utifrån beskrivningar från rapporten samt huruvida jag kunde se på satellitbilder att dessa områden hade omförts till produktionsskogar, huruvida det fanns elledningar eller vägar som gick genom områdena och så vidare. Efter ett tag upptäckte jag dock hur mycket av de beskrivningar i rapporten från 80-talet som inte stämde med dagens läge i områdena varpå jag började söka efter mer uppdaterad information. Knappast borde det varit en överraskning att internet kunde förse mig med ny information om områdena som gjorde att jag med större precision och säkerhet kunde peka ut lämpliga områden att inventera. Detta innebar dock att relativt mycket tid behövde läggas på att inte bara söka information om områdena, men även att läsa igenom rapporter och andra beskrivningar om desamma. Även här utökades mitt ordförråd (på såväl svenska som engelska) och mina kunskaper om hur och varför skogar sköts med specifika metoder samt med vilka medel. Jag fick även viss användning för mina GIS-kunskaper då jag bland annat skapade polygoner över de områden jag bedömt lämpliga för provtagningar. I det följande steget fick jag ytterligare nytt av mina GIS-kunskaper då jag fick i uppgift att exkludera områden som genom diverse GIS-lager påvisade att de inte var lämpliga för våra provtagningar (exempelvis vägar som inte var synliga på satellitbilder, vattendrag med flera). Att jag genom kursen *Satellite Remote*

Sensing bekantat mig med satellitdata och bland annat utfört marktäckesanalyser med hjälp av sådan underlättade arbetet i detta steg.

Efter att ha skickat sammanfattningar av den nya, uppdaterade, informationen om orörda skogar till Anders Ahlström kläcktes idén om att fortsätta på det inslagna spåret men expandera till andra typer av ekosystem (exempelvis gräs- eller buskmarker). Då Antje Gärtner sedan blev sjuk och det visade sig att vi inte skulle komma ut i fält bestämdes det att jag istället skulle bistå Anders i arbetet med informationsinsamling vad gäller orörd natur. Fortfarande utgick arbetet från den rapport som publicerats under 1980-talet men nu exkluderades inte längre ekosystem som inte var skogar; snarare samlades information på ett mer generellt plan om huruvida ingrepp gjorts som kunde bedömas ha påverkan på ekosystemen i de utpekade områdena. På detta vis var tanken att skapa utrymme för att tillåta för klassificering av ingreppstyp och intensitet på olika ingrepp för att vid framtida mätningar av kolhalt avgöra huruvida olika typer/olika intensitet av ingrepp påverkar kolhalter. Även information om hur marken använts i ett historiskt perspektiv insamlades för de områden som var aktuella. Fortfarande använde jag diverse GIS-programvaror för att lokalisera och få en överblick över områden och fortfarande utvidgades mina kunskaper vad gäller skogsvård – men nu utvidgades detta till att också bidra till lärdomar kring skötsel av andra ekosystem.

Under arbetets gång har jag även varit i kontakt med myndigheter (främst länsstyrelser) för att reda ut eventuella oklarheter och för att få tillgång till ytterligare information som behövts för att kunna göra bedömningar av vissa områden.

Som tidigare nämnts fick jag under praktiken användning för mina GIS-kunskaper. Vad gäller genomgång av dokument som beskriver historisk, nuvarande samt planerad framtida markanvändning/marktäckning i de olika områdena var jag tvungen att dra nytta av mina naturgeografiska kunskaper – för att förstå beskrivningarna förutsattes kunskap om olika naturtyper (taiga, sumpskog etcetera) liksom vad som i icke obetydlig utsträckning påverkar sådana ekosystem (brand, stormfällning, röjning, utdikning etcetera) samt på vilket sätt ekosystem påverkas av sådana händelser/ingrepp. För att i ett senare led kunna göra bedömningar om huruvida de olika ekosystem jag stötte på och skötseln av dessa var motiverade ur till exempel klimat- eller biodiversitetssynpunkt är kunskaper inom fältet naturgeografi och ekosystemvetenskap fundamentala. Exempelvis krävs kunskap om de processer som påverkar klimatet för att göra bedömningar om hur olika typer av ekosystem inverkar på kolcykeln och därmed klimatet. Detsamma gäller då skötselåtgärder vidtas för att förändra eller återställa ekosystem till hur de tidigare sett ut. Vidare förutsattes även kunskaper om vilka naturtyper som är naturligt förekommande inom vilka zoner/delar av landet då det i vissa fall konstaterades att främmande arter/naturtyper inte var önskade och insatser skulle sättas in för att bekämpa sådana.

På ett mer generellt plan relaterades min praktik till naturgeografi då den i slutändan i stort sett helt gick ut på att beskriva olika naturtypers utbredning (naturliga sådana liksom då exempelvis planterade växtarter etablerat sig och expanderat), hur denna förändrats över tid (ofta med större eller mindre kulturpåverkan och ibland genom naturlig succession) och hur den planerades för framtiden. I detta ingick arters och ekosystemstypers utbredning i relation till bland annat latitud, hur fuktiga områdena var, näringstillgång och historisk behandling av marken.

I stort har jag fått fria tyglar vilket jag uppskattar och vilket jag tror är viktigt för att på allvar få pröva sina vingar; att få ta beslut, värdera dem och utifrån värderingen/värderingarna fatta nya beslut om vad nästa steg ska bli.

I sin helhet fick jag under praktiken den lilla glimt av arbete inom akademien som jag önskade få.

Måhända överflödigt i detta fall men eftersom det explicit efterfrågades: institutionen jag gjorde praktik på använder och applicerar kunskaper inom naturgeografi och ekosystemvetenskap genom att bedriva forskning inom fältet och därmed bidra till utökad förståelse av ekosystem och naturgeografiska fenomen.